

SECURITY – Bezpečnost otvorových výplní a příslušného kování

CERTIFIKACE A VZÁJEMNÉ NÁVAZNOSTI

Ing. Petr KOKTAN

Úvodem

Není pochyb o tom, že úkolem otvorových výplní, zejména vstupních, je kromě zajištění neprůzvučnosti, vodotěsnosti, průvzdušnosti atd., zabránit i neoprávněnému vstupu cizích osob do objektu – zajištěného prostoru. Na webových stránkách Policie ČR se lze dočíst, že v prvním pololetí letošního roku došlo na území ČR celkem k 16 426 vloupání do různých objektů, převážně přes vstupní otvorové výplně. Že se jedná o významnou vlastnost těchto stavebních prvků, potvrzuje i skutečnost, že většina pojišťoven si jako část svých smluvních podmínek vymínuje i kvalitní zabezpečení pojištěných objektů, zejména vstupních otvorových výplní.

Jak je stanoveno několika zákony, musí být výrobky uváděné na trh v ČR (potažmo i v EU) bezpečné. Pro tuto bezpečnost používáme označení SAFETY – tedy nesmí ohrozit zdraví nebo bezpečnost osob, majetek nebo životní prostředí, případně jiný veřejný zájem. Tuto skutečnost prokazují většinou výrobky značkou CE s identifikací příslušné notifikované osoby. Tato vlastnost však vůbec neobsahuje požadavek ochrany – zabezpečení majetku, objektů atd. Pro takto chápanou bezpečnost používáme výraz SECURITY.

Normalizační základna pro oblast SECURITY

Základním souborem norem, podle kterých se zkouší a posuzuje kvalita mechanického zajištění otvorových výplní, jsou normy ENV 1627 až ENV 1630. Jak je z označení patrné, jedná se o předběžné evropské normy, které byly do českého normalizačního pořádku převzaty jako ČSN P ENV 1627 až ČSN P ENV 1630.

Norma ENV 1627 je požadavková a klasifikační. Určuje požadavky na odolnost proti násilnému vniknutí pro dveře, okna a další uzávěry. Výrobky klasifikuje do 6 bezpečnostních tříd, přičemž u třídy 1 jsou požadavky minimální, u třídy 6 maximální. Pro bezpečnostní třídu v praxi používáme zkratku BT, v německy mluvících zemích pak WK atd. Tato norma zároveň předepisuje požadavek na skleněnou výplň podle EN 356 pro jednotlivé bezpečnostní třídy.

Z hlediska násilného destruktivního napadení jsou jednotlivé bezpečnostní třídy charakterizovány následovně:

- **bezpečnostní třída 1** – příležitostný zloděj zkouší rozbít okno, dveře nebo uzávěr užitím fyzického násilí, např. kopáním, narážením ramenem, zdviháním, vytrháváním, manuální pokus otevíření uzávěru se neprovádí,
- **bezpečnostní třída 2** – příležitostný zloděj dále zkouší rozbít okno, dveře nebo uzávěr

užitím jednoduchých nástrojů, např. šroubováku, kleští, klínu, minimální doba průlomové odolnosti je 3 minuty, maximální celková doba zkoušky je 15 minut,

- **bezpečnostní třída 3** – zloděj zkouší zajistit přístup použitím dalšího šroubováku a páčidla, minimální doba průlomové odolnosti je 5 minut, maximální celková doba zkoušky je 20 minut,
- **bezpečnostní třída 4** – zkušený zloděj dále používá pily, kladiva, sekery, sekáče a přenosné akumulátorové vrtačky, minimální doba průlomové odolnosti je 10 minut, maximální celková doba zkoušky je 30 minut,
- **bezpečnostní třída 5** – zkušený zloděj dále používá elektrické nářadí, např. vrtačku, přímočarou pilu, úhlovou brusku o průměru kotouče maximálně 125 mm, minimální doba průlomové odolnosti je 15 minut, maximální celková doba zkoušky je 40 minut,
- **bezpečnostní třída 6** – zkušený zloděj dále používá výkonné elektrické nářadí, např. vrtačku, přímočarou pilu a úhlovou brusku o průměru kotouče maximálně 230 mm, minimální doba průlomové odolnosti je 20 minut, maximální celková doba zkoušky je 50 minut.

Norma ENV 1628 určuje zkušební metodu pro stanovení odolnosti oken, dveří a uzávěrů při statickém zatížení.

Norma ENV 1629 určuje zkušební metodu pro stanovení odolnosti oken, dveří a uzávěrů při dynamickém zatížení.

Norma ENV 1630 určuje zkušební metodu pro stanovení odolnosti oken, dveří a uzávěrů proti manuálním pokusům o násilné vniknutí.

Jak již bylo uvedeno, jsou v normě ENV 1627 uvedeny kategorie odolnosti skleněných výplní podle EN 356, viz tabulka 1. V případě, že zadavatel předloží hodnověrný důkaz o příslušné kategorii odolnosti skleněné výplně, neprovádí se zkouška manuálním průlomem přes tuto výplň podle ENV 1630.

Tabulka 2

Výrobová norma	Bezpečnostní třída 1 ENV 1627	Bezpečnostní třída 2 ENV 1627	Bezpečnostní třída 3 ENV 1627	Bezpečnostní třída 4 ENV 1627	Bezpečnostní třída 5 ENV 1627
EN 1303	TB 4/TO 0	TB 4/TO 1	TB 4/TO 1	TB 6/TO 2	TB 6/TO 2
prEN 15684	TB 4/D TO 0	TB 4/D TO 1	TB 4/D TO 1	TB 6/E TO 2	TB 6/F TO 2
EN 14864	TB 3/F1/M 0	TB 3/F1/M 1	TB 4/F1/M 2	TB 7/F1/M 3	TB 7/F1/M 3
EN 12209	TB 3	TB 3	TB 4	TB 7	TB 7
prEN 15685	TB 3	TB 3	TB 4	TB 7	TB 7
EN 1906	TB 1	TB 2	TB 3	TB 4	TB 4
EN 1935	TB 1	TB 1	TB 1	TB 1	TB 1
EN 12320	TB 2	TB 3	TB 4	TB 5	TB 6

Tabulka 1

Bezpečnostní třída podle ENV 1627	Kategorie odolnosti EN 356
1	bez požadavků
2	P4A
3	P5A
4	P6B
5	P7B
6	P8B

Tento soubor norem označujeme jako normy průlomové. V současné době probíhá jejich převod ze stavu ENV do EN.

Dalším typem norem, které určují kvalitu otvorových výplní s ohledem na jejich odolnost proti násilné destrukci, jsou tzv. výrobové normy jejich jednotlivých komponent – dveřního kování. Jedná se zejména o následující kování, které svých charakterem užití má výrazný vliv na celkovou bezpečnost – SECURITY příslušného uzávěru:

- stavební zámek zadlabací mechanický – EN 12209
- stavební zámek zadlabací mechatronický – EN 14846
- stavební zámek zadlabací vícebodový – prEN 15685
- profilová cylindrická vložka – EN 1303
- profilová cylindrická vložka mechatronická – prEN 15684
- dveřní kování – EN 1906
- dveřní závěs – EN 1935
- visací zámky a petlice – EN 12230

Tyto výrobové normy stanovují pro shora uvedené komponenty kromě řady dalších vlastností (např. životnost, odolnost proti korozi a teplotě atd.) i požadavky na bezpečnost – tedy na tzv. třídu bezpečnosti. V klasifikační tabulce příslušného prvku se většinou jedná o sedmou číslici. Počet těchto tříd je u jednotlivých komponent odlišný – EN 1906 zná 4 třídy bezpečnosti, EN 12209 definuje 7 tříd

bezpečnosti. K možnosti aplikace jednotlivých typů kování na uzávěr v příslušné bezpečnostní třídě podle ENV 1627 pak slouží tabulka 2.

U bezpečnostní třídy 6 podle ENV 1627 je vždy nutné provést předmětné zkoušky dveří, oken či uzávěru včetně příslušného kování, záměnu dveřního kování nelze bez provedení fyzických zkoušek provést. Neplatí tedy pro tuto bezpečnostní třídu odstavce níže – záměny kování.

Certifikační postupy pro dveře, okna a uzávěry

V ČR se v praxi používají tři certifikační postupy, jejichž podstata je definována v pokynu ISO/IEC 67 – Posuzování shody – Základy certifikace produktů. Nejpoužívanějším postupem je systém 5 v aplikaci s certifikačním postupem NBÚ (Národní bezpečnostní úřad). Jak je z názvu patrné, je tento postup uznávaný nejen NBÚ pro ochranu utajovaných skutečností, ale i pojišťovnami, které působí na trhu v ČR, viz pojistné podmínky České pojišťovny nebo Kooperativy, atd.

Tento systém zahrnuje:

- vzorky požadované certifikačním orgánem,
- stanovení charakteristik zkoušením nebo posouzením – soubor požadavků je obsažen v certifikačním postupu NBÚ, s odkazem na průlomové a výrobkové normy,
- prvotní posouzení procesu produkce nebo systému kvality,
- vyhodnocení protokolu o zkoušce a zprávy z posouzení procesu produkce,
- rozhodnutí o udělení certifikátu – licence,
- dozor nad procesem produkce.

Druhým, co do četnosti používaným postupem je prostý systém 5, u kterého jsou požadavky omezeny pouze na požadavky příslušné EN ať již výrobkové nebo průlomové – ENV 1627.

Třetím, nejméně používaným certifikačním postupem je systém 1a, který zahrnuje pouze odzkoušení výrobku a vyhodnocení změřených charakteristik.

Značení certifikovaných výrobků

I když ani průlomové normy, ani výrobkové normy nepožadují značení výrobků dosaženou bezpečnostní třídou nebo třídou bezpečnosti, je v rámci certifikačních postupů v systému 5 včetně NBÚ požadováno jejich značení. Způsob – systém označení příslušné bezpečnostní třídy nebo vícebodový zámek. Je nasnadě, že při užívání, ale i při úvodním uvedení výrobku do užívání, se vyskytují požadavky uživatelů – zákazníků o osazení uzávěru jiným kováním, než se kterým byl odzkoušen – zejména profilovou cylindrickou vložkou a dveřními štíty. Proto je v převážné většině přílohou certifikační dokumentace seznam schválených dveřních kování, kterým je možné certifikovaný uzávěr nakovat, aniž by došlo ke ztrátě certifikace. Pro zpracování tohoto seznamu využívá certifikační orgán jednak shora uvedené tabulky 2, a dále pak soubor již odzkoušených dveřních kování podle příslušných výrobkových a průlomových norem. Tento seznam schválených dveřních kování lze v průběhu platnosti certifikace příslušného uzávěru aktualizovat v součinnosti držitel certifikátu – certifikační orgán.

Záměny kování na certifikovaných otvorových výplních – uzávěrech

Jednotlivé otvorové výplně jsou podle shora uvedených průlomových norem ENV 1628 až ENV 1630 zkoušeny s určitým, přesně definovaným kováním – minimálně zadlabací zámek, většinou profilová cylindrická vložka, dveřní štíty, závěsy, případně rozvorový systém nebo vícebodový zámek. Je nasnadě, že při užívání, ale i při úvodním uvedení výrobku do užívání, se vyskytují požadavky uživatelů – zákazníků o osazení uzávěru jiným kováním, než se kterým byl odzkoušen – zejména profilovou cylindrickou vložkou a dveřními štíty. Proto je v převážné většině přílohou certifikační dokumentace seznam schválených dveřních kování, kterým je možné certifikovaný uzávěr nakovat, aniž by došlo ke ztrátě certifikace. Pro zpracování tohoto seznamu využívá certifikační orgán jednak shora uvedené tabulky 2, a dále pak soubor již odzkoušených dveřních kování podle příslušných výrobkových a průlomových norem. Tento seznam schválených dveřních kování lze v průběhu platnosti certifikace příslušného uzávěru aktualizovat v součinnosti držitel certifikátu – certifikační orgán.

Odkazy na zdroje a literatura:

- [1] ENV 1627 až ENV 1630
- [2] EN 356
- [3] EN 12209, EN 1303, EN 12320, EN 1935, EN 1906, EN
- [4] 14846, prEN 15685, prEN 15684

Zdroj: Sborník přednášek Stavokonzult

www.actservis.cz

Atlas plus

Bezpečnostní kování

s vyztuženým předním štítem odolným proti odvrtnutí a vylomení vložky a s certifikátem BT3

když máte rádi svůj domov

Sťihněte si slevu!
Pečlivě si uschovejte tento inzerát. Při nákupu v naší vzorkové prodejně jej předložte a získáte slevu ve výši 20% do 31. 12. 2011

Dveřní kování & Krbové nářadí & Větrací mřížky
ACT servis, spol. s r. o., Náchodská 61, 193 00 Praha 9, Horní Počernice
Tel./fax: 281 925 228 | e-mail: kovani@actservis.cz | www.actservis.cz